

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris Theologi Architectura Christiana

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Sermo IV. Impensæ, siue Sumptus ad locandum Fundamentu[m] Fidei necessari. Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est. 2. Corinth. 35.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

SERMO IV.

IMPENSÆ SIVĒ SUMPTUS

Ad locandum Fundamentum Fidei necessaria.

*Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: sed
sufficiētia nostra ex DEO est. 2. Corinth. 35.*

ARTICULUS I.

FUNDAMENTVM FIDEI

Cuius - nam impensis ponatur in anima pro edificio Spiritualis.

LICUBI receptum olim ferunt, ut quoniam supra facultates privatorum erat, fundamenta ædificiorum ponere, quod illa non nisi per multas substructiones, propter paludes & aquas, collocari possent, ut Reipublicæ, aut Principis sumptibus fundamentum jaceretur, reliquæ cives ipsi superædificando erigerent. (a) Id apud Venetos obtinuisse quondam sunt qui scribunt. Certè Vrbs Veneta in Adriatico mari condita, fundamenta super ipsius maris undas, & in aquis ponere necesse habuit, vnde difficillima ibi semper & maximorum sumptuum fuit ædificatio. Simile quid (liceat parvis componere magna) in Ædificio nostro, seu Domo Sapientiæ, contingere nuper meditabar. Siquidem originem suam ac fundamentum habet in aquis, ut observavit S. Basilius, conjungens fidem cum Baptismo fluminis, quod est Sacramentum Fidei: de utroque autem ita ipse disserit, libro de Spiritu-sancto cap. xi. *Fides ac Baptisma duo sunt modi paranda salutis, inter se cognati & inseparabiles: Nam Fides*

perfi-
(a) Veneta Vrbs condita in mari Anno Domini cccxxi. Atti-
la devastante Italiam.

perficatur per Baptismum, Baptismus vero fundamento Fidei niti-
tur: immò, & Fides Baptismo, cum hic sæpe præcedat fi-
dem (ut in parvulis) quare fundamentum fidei immer-
gitur aquis Baptismi, Pergit D. Basilius: & utraque res per
easdem voces impletur. Sicut enim credimus in Patrem, Filium,
& Spiritum-sanctum, sic etiam Baptizamur, in nomine Patris
& Filii & Spiritus-sancti.

Cum itaq; tota Domus Spiritualis ex virtutibus Chri-
stianis constans in aquis Baptismi fundamentum habeat
& impossibile sit, ac supra omnem naturæ creatæ facul-
tatem in iis & consequenter, in anima Fidem divinam
locare: propterea enim supernaturalis dicitur; placuit
Reipublicæ Principi Deo, ad fundandum impensas
subministrare, desumptis è dilectissimi Filii sui ærario,
meritorum nummis, quorum virtute Fidei fundamen-
tum stabile ponitur, ejusdemque vi ad conservationem,
semel jacti fundamenti auxiliarem gratiam accipimus.
At verò, postquam jactum est fundamentum, requirit,
ut de suo quoque addat homo fidelis, quo reliquæ Do-
mus partes exurgant, Quod fit paulatim superædifi-
cando, non solum Christi, sed suo etiam sumptu, coo-
perans virtutum exercitatione, ut cæptum ab eo Ædifi-
cium perficiatur

ARTICULUS II.

FIDES CHRISTIANA

Donum est DEI gratuitum, & ejusdem Opus.

OB dictam causam, Fides dicitur Donum Dei gra-
tis conferri solitum. *Gratia estis salvati per Fidem, in-
quit Apostolus: & hoc non ex vobis: DEI enim Donum est, ad
Ephesios secundo. Ne quis enim initium ædificationis*

Secunda Pars.

T

homo

(*) ad Ephes. 11. 2.

homo sibi adscribat, & jactitet; cū quisque DEI sibi edificatio, docet Apostolus, Fundamentum sine quo mla exurgit structura gratuito DEI munere haberi, idēque illud non esse liberi arbitrii viribus tribuendum. Nam necesse est prius liberum arbitrium à gratiā excitari, ac moveri ad fidem. Quod monet in illam Epistolam scribens S. Hieronymus, & explicat uberius S. Augustinus epistola CVI. cujus illa est præclara sententia tractatu de gratia & libero arbitrio cap. XXI. *Certum est nos velle cum volumus, certum est nos facere cum facimus: sed ille facit, ut volumus: sed ille facit, ut faciamus, præbendo vires efficacissimas voluntati.* Ex quibus constat, secundum S. Augustini sensum, Fidem ita esse DEI donum, ut ad eam liberi arbitrii consensus sit necessarius.

SIMILIRATIONE, Fidem vocat S. Augustinus Opus Dei. Nam quod dicitur Joannis VI, 29, *Hoc est Opus Dei, ut credatis in eum, quem misit ille,* ita explicat, lib. de prædest. SS. cap. 7. *Ipsam Fidem opus DEI dicit ipse JESUS, & hanc ut operemur, jubet: dixerunt enim ad eum Judæi: Quid faciemus, ut operemur opera DEI? respondit JESUS, & dixit eis: Hoc est opus DEI, ut credatis meum, quem misit ille.* Ubi videtur docere Augustinus, Fidem esse Opus, quod à Deo fiat: non tamen absque nostrâ actione: quippe illam Deus largitur, & nos illam sponte animo concipimus. Non malè tamen verba illa Christi exponunt Apollinaris & Leontius in Catena Græcorum, ut Opus Dei, idem sit, quod Opus Deo gratum. Ne quis autem existimet, Fidem tantum illam, quæ est Fundamentum simpliciter, & actu connectens ædificii partes esse Donum Dei, non illam, quæ aptitudine id habet solum modò quando est Informis, S. Augustinus, post longam de hac re disputationem, tandē concludit: (a) *Fides igitur inchoata & perfecta*
Donum

(a) lib. de prædestinata, SS. capite 7. & 8.

Donum Dei est. Et hoc donum quibusdam dari, quibusdam non dari, omnino non dubitet, qui non vult manifestissimus sacris literis repugnare. O altitudo Sapientiae & scientiae DEI!

In Republicâ ab hominibus inter homines constituta, ponitur fundamentum à Principe communitatis, civibus, & bene meritis, ex aliqua justitiae ratione, per distributionem bonorum communium. In prima autem Fidei, tanquam Fundamenti donatione, & positione, nulla cernitur justitia: sola misericordia; quibusdam datur, quibusdam non datur. Quibus negatur, justè negatur, quod non debetur: quibus datur, misericorditer conceditur, quia sine obligatione offertur. Quamobrè rectè docent Scholastici, Fidem, siue caritate formatam, siue absque ea informem, ita esse Donum Dei, ut secundum substantiam sit supernaturalis. Et sanè, si Fidem consideres, ut est habitus quidam virtutis Theologicae, sic supernaturalem esse & Donum Dei gratuitum naturè minime debitum nemo hætenus dubitavit. Unde dum quæritur, vel à pueris, quid est Fides? Respondent, Donum Dei ac lumen, quod potissimum de infusâ & habituali intelligitur. Si spectes Fidè, quoad objectum, ita non esse supernaturalem sentiebânt quidem sectatores Basilidis, antiqui hæretici, ut auctor est Clemens Alexandrinus: (b) & in eodem errore videntur fuisse Manichæi, negantes credendum, nisi quod sciri possit evidenter: est tamen longè certissimum. Siquidem eo modo dicitur, *Sapientia DEI abscondita in mysterio*. I. ad Corinthios secundo cap. & *Oculum non videre absque Deo, quæ ipse preparavit diligentibus* Isaïæ LXIV. item, *carnem & sanguinem non revelare, quæ creduntur*. Matthæi XVI. Et quis dicat, arcana Triados, & Incarnationis Verbi naturali notitia

T 2

posse

(a) S. Thom. 2. 2. q. 6. art. 1. & 2. Schel. in 3. dist. 23.

(b) Clem. Alexandr. lib. 2. Strom.

posse comprehendi! Denique, si sumatur Fides, ut est assensus, negarunt eam esse supernaturalem Basilidei heretici, docentes, naturæ vi habere posse. Pelagiani autem, licet agnoscerent Dei gratiam esse, quod per divinam revelationem docerentur homines de iis, quæ sunt fidei, atque ad eò, Fidem esse Dei donum ex parte obiecti; tamen censebant, hominem non alia egere gratiâ & supernaturali Dei libertate, ut ea quæ divinitus sunt revelata crederet, ac proinde posse suis viribus hoc ædificii spiritualis Fundamentum collocare. Idem existimarunt Presbyteri quidam in Gallia, Semipelagiani, & Reliquiæ Pelagianorum dicti. Immo S. Augustinus junior, ut liquet ex libro expositionum quarundam propositionum in Epist. ad Romanos, propositione LX. LXI. & LXII. At postea hunc errorem retractavit, ut videre est lib. 1. Retractat cap. XXI.

NIHIL enim contraria veritate in Scriptura divinâ est clarius. *Non sumus sufficientes* (a) sive idonei, cogitare aliquid ex nobis, quasi ex nobis, clamat Apostolus. *Si non sumus idonei cogitare*, inquit Augustinus, (b) *profectò, non sumus idonei credere aliquid, quasi ex nobis: sed sufficientia nostra, quæ credere incipimus, ex Deo est.* Iterum Apostolus Philippenses alloquens (c) *Vobis donatum est, non solum, ut in illum credatis, sed etiam, ut pro illo patiamini.* Neque dici potest, quod Pelagianis, eorumque sequacibus erat in ore: initium aliquod Fidei esse in nobis: quasi viribus nostris primum lapidem fundamentalem nos ponamus, vel adolvere conemur saltem. Nam si hoc admittatur, non omnia Gratia divinæ accepta referenda erunt. Atque ita initium salutis, & ædificii spiritualis à nobis, & nostro est libero arbitrio. Itaque non Dei, sed nostra sumus Edifi-

(a) III. Corin. III. 5. (b) lib. de prædest. SS. cap. 2.

(c) Ad Philipp. I. 29.

ficatio. Adde, & sic falsum fore, quod habet Apostolus tam certum, quàm à Deo sibi dictatum: *Quid habes, quod non accepisti?* I. ad Corinth. VII. Quo testimonio maximè utebatur S. Cyprianus ad rem hanc stabiliendam ut scribit S. Augustinus (a) Signet hæc omnia Christi dictum universalissimum: *Sine me NIHIL potestis facere.*

Quare Concilii Arausici Patres congruenter divinis oraculis hunc Canonem condiderunt: (c) *Si quis sicut augmentum, ita etiam initium fidei non per Gratia donum nobis inesse dicit, Apostolicis dogmatibus adversarius adprobatur.* Cuius similia decrevit Tridentina synodus (d) in hunc modum: *Si quis dixerit, hominem sine praeveniente gratia Dei, & eius auxilio, credere, diligere & sperare posse, sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur anathema sit.* Formulâ illâ, *Sicut oportet* sancitur, Fidem illam, quæ est fundamentum Domus Sapientia, non posse haberi, absque transfundenti naturali munere, licet alia quædam Fides, minus perfecta, quæ *Adquisita* dicitur, & toto genere ab *Infusa*, vel divinitus donata distat, humani sit arbitrii & industriae (e) Solum igitur definitur, Donum DEI naturæ superadditum esse eam Fidem, quæ ab Apostolo dicitur *ὑπόστασις* rerum sperandarum, id est, fundamentum salutis, & Domus Sapientia, seu totius fabricæ Spiritualis.

Quod passim adfirmant Patres Ecclesiæ. Disertè S. Chrysostomus homil. quarta in Epist. ad Ephesios: *Postquam DEUS ita voluit, Salvavit fides. Hoc ipsum Dei donum est, ne quis gloriatur.* Et paulò ante: *Neque quod fidem concernit,*

T 3 *nostrum*

(a) Aug. de prædest. SS. cap. 3. (b) Ioan. xv. 5. (c) Arausic. can. 7. Milevit. c. v. (d) Trid. Sess. vi. can. III. (e) S. Thomas 22. q. 5. art. 3. Cajet. 1. 2. q. 109. art. 1. & 4. Medina ib. Bannez. 22. q. 6. art. 1. Alvarez. de auxili. 1. 6. disp. 49. con. 3. n. 10. Vasq. 2. 12 q. 109. disp. 186. & 187. Lessius de gra. effic. à cap. 10. Bellarm. lib. 6. de gra. c. 1. (f) Molin. concor. q. 14. art. 13. à. disp. 7. Valen. To. 2. disp. 8. q. 1. p. 2.

nostrum est. Et S. Hilarius in Psalm. cXLIII. ad illa: *Quid est homo, quia innotuisti ei. Confessio, inquit, ista pulcherrima est, ut indignum se homo ipse tanto munere testetur. Et cum se indignum confitetur, gratiam ejus, qui sibi hæc largitur, extollit. Quod enim meritum hominis est, ut ei se DEUS cognoscibilem prester?* Clarissimè quoque S. Ambrosius lib. I. de Pœnit. Fides, ait, DEI donum est, sicut habes scriptum: *Quia à Deo vobis datum est, non solum, ut credatis in eum, sed etiam ut pro illo patriamini,* ad Philipp. I. Idem docet S. Hieronymus in cap. VI. Epist. ad Ephes. ponderans illam valedictionem Apostoli: *Pax fratribus & Caritas cum Fide à Deo Patre, & Domino Jesu Christo. Paci, inquit, similis est caritas cum fide, quam & ipse simul Deus Pater donat, & Filius. Ad cujus confirmationem hoc addit Augustinus, epist. CV. Fides ad Christum nos trahit, quæ nisi de super gratuito munere nobis daretur, non ipse diceret: Nemo potest venire ad me, nisi Pater qui misit me, traxerit eum,* Joannis VI. Denique Prosper lib. I. de vocatione Gentium: *Fides quæ bonæ voluntatis & justæ actionis est genitrix (en fundamentum ædificii spiritualis) quo ipsa fonte nascatur, Apostolus Paulus exponat, qui pro Romanorum fide Deo gratias agit, dicens: Primum quidem gratias ago Deo meo pro omnibus vobis quia fides vestra annunciat in universo mundo,* ad Rom. I.

IDEM convincit Ratio philosopho-theologica. Siquidem, assentiri Mysteriis à Deo revelatis propter auctoritatem divinam, captivando intellectum in obsequium fidei, res est talis, quæ exedit totam facultatem naturæ: quocirca, solis naturæ viribus, nemo assensu Christiano in illa ferri potest: ac proinde, intellectus & voluntas singulari quodam auxilio sublevari debent. Hoc pacto efficitur à Philosopho, aquam non posse calefacere, nisi prius ab igne, alia-ve superiore causa calefactam: quia calefacere excedit vir-

turem naturalem aquæ. Sed multo magis excedit virtutem hominis naturalem, credere Myſteria fidei, aſſenſu Chriſtiano: cùm & res ipſa ſint tranſnaturales, & aſſentiendi ratio, ſive objectum formale, à quo ſpecificantur actus, ut norunt Philoſophi, naturæ terminis non contineatur. Sed de his fuſius eſt actum in Scholarum exercitationibus. In quibus illorum ſententiam non probavi, qui licet aſſenſum ſupernaturalem agnoſcant, in eo tamen ſubſtantiam à modo diſtinguunt & illam intra naturæ cancellos conſtituunt. (a) Hoc itaque ſtatuatur, ut omninò certum. Initium ædificationis Domus Sapientiæ à Principe ſupremo dari, ac Fundamentum gratis in animæ fundo poni. Quia revera, *Ex ipſo, & per ipſum, & in ipſo ſunt omnia.* ad Romanos xi. Qua ſententia urget S. Auguſtinus lib. de prædeſt. SS. cap. 2. Maſſilianos. Juxta decretum Apoſtoli: *Ex DEO ſunt omnia. Ergo & ipſum initium fidei eſt ex DEO: neque enim hoc excepto, ex ipſo ſunt cetera, ſed ex ipſo, & per ipſum, & in ipſo ſunt omnia.*

(a) Scot. in 3. diſt. 23. q. una. Durand. ibid. q. 6. & in 2. diſt. 28. q. 1. Gabr. 3. d. 23. q. 2. art. 2. quorum patrocinium ſuſcipit Valentia 2. diſp. 1. q. 6. p. 1.

ARTICULUS III.

IMPENSÆ HUMANÆ

Et cooperatio Hominis Ædificatoris, poſt poſitionem Fundamenti factam impenſis ſupremi Principis.

POSITO Fidei Fundamento, vult ſupremus & Princeps & Architectus, ut hominis etiam impenſis cæteræ Ædificii Spiritualis partes adſurgant: id eſt, ut ejus
ope

operibus, & meritis, tanquam sumptibus; non tamen sine DEI gratiâ auxilioque conquistis. Siquidem gratia divinæ, & virtutum incrementa per merita bonorum operum habentur. Atque ita bonis operibus justificari dicitur homo: nempe, justificatione secunda, quæ accessionem justitiæ, & sanctificationis, vel significat, vel continet. Immo, ipsa prima Gratia sanctificans seu justificans, non est sine aliquo Fidei meritò, ac proinde hoc etiam ipsa Fundamentum habet. Cerrè S. Augustinus constanter docet, Fidem, non solum impetrare, sed etiam mereri, (*de congruo*, dicunt Scholastici) justificationem.

IN epistola ad Sixtum, quæ est cv. sic scribit: *Nec ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito est, si Fides hanc impetrat. Neque enim nullum est meritum fidei, quæ fide ille dicebat: Deus propitius esto mihi peccatori: & descendit justificatus, merito fidei humiliatus: quoniam, qui se humiliat, exaltabitur.* Et lib. de Spirit. & litt. (b) *Quod factorum lex minando imperat, hoc fidei lex credendo impetrat.* Iterum, lib. de prædest. SS. *Ex fide dicit Apostolus justificari hominem, non ex operibus (videlicet, legis, vel naturæ viribus productis) quia ipsa datur, ex qua impetrentur cetera, quæ proptiè operum nuncupantur, in quibus justè vivimus.* Adhæc, epistola cvi. ad Paulinum: *Si quis dixerit, quod gratiam bene operandi fides mereatur, negare non possumus: immò, gratissimè confitemur.* Item, lib. i. contra adversarium legis & Prophetarum; in novo Testamento Fides impetrat caritatem, Denique, libro de gratia & libero arbitrio: *Fides & non petita conceditur, ut ei petenti alia concedantur.*

UNDE, Fides videtur esse Fundamentum, ex quo ceteræ partes domus progenerantur, aut pulluant. Quod inaudi-

(a) Lucæ xviii. 14. (b) lib. de Spir. & litt. cap. 13.

(c) lib. de prædest. cap. 7.

Inauditum invulgari Architec turâ, verissimum tamen in sacrâ. Quare Fides & Fundamentum dicitur, & Radix, è qua germina proveniunt. Siquidem virtutes omnes, bonaque opera ex fidei radice procedunt. Ut liquet exemplis ab Apostolis in Epistola ad Hebræos cap. xi. enumeratis. Fide Abel plurimam hostiam obtulit. Fide Henoeh translatus est, ne videret mortem: fide Noë aptavit Arcam in salutem Domus sue: fide Abraham obedivit, expectans fundamenta habentem civitatem, cujus artifex, & conditor Deus. Fide Sacra sterilis virtutem in conceptionem seminis accepit. Fide obtulit Abraham Isaac. Fide & de futuris benedixit Isaac Iacob & Esau. Fide Iacob moriens singulos filiorum Ioseph benedixit. Fide Ioseph moriens de ossibus suis mandavit. Denique, ne omnes commemorem: Sancti per fidem vicerunt regna operati sunt justitiam, adepti sunt repromissiones.

Ob hanc causam, Apostolus scribens Ephesiis, præclara illa sententia; quæ est capite 2do, Gratia estis salvati per fidem: & hoc nō ex vobis: DEI enim donum est: nō ex operibus, ne quis gloriatur. Ipsius enim sumus factura creati in Christo JESU in operibus bonis, quæ preparavit DEUS ut in illis ambulemus: docet quatuor, quæ ad fabricam tropologicam spectant. Primum, quod illius exordium à benevolentia supremi Architecti ducatur: Gratia estis salvati. Deinde, quod ejus munere Fundamentum fidei collocetur: Per Fidem, ait, Præterea, quod Fundamentum illud nullo nostro merito sit factum, sed liberaliter à DEO concessum. Et hoc non ex nobis, DEI enim donum est: & quidem primum ac sinceræ liberalitatis. De quo ita S. Augustinus clarè in superioribus differit, ut nullum dubitandi locum relinquat. Tandem, quod operibus bonis huic Fundamento superædificatur, Architecti auxiliis potissimum adscribi debere: Ipsius enim sumus factura creati in Christo JESU, in operibus bonis: quæ preparavit DEUS ut in illis ambulemus.

Nimirum, præparat nobis Deus opera bona, quibus Ædificium nostrum perficiamus, tum *Gratia* illa communi, quam *Sufficientem* nominant Scholastici; tum peculiari, quæ dicitur *efficax, & congrua*, qua præcipuè Ædificium spirituale exsurgit. Quocirca benè monet Augustinus, quamvis nos, tanquam Ædificatores bona opera faciamus, quæ sanè non facimus, nisi velimus, nihilominus, Deum facere ut velimus. *Certum est*, inquit lib. de gratia & libero arbitrio cap. xvi. *nos mandata servare, quæ volumus, sed ille facit, ut velimus bonum de quo dictum est, Præparatur voluntas à Domino: de quo dictum est: A Domino gressus hominis dirigentur, & viam ejus volet de quo dictum est: Deus est qui operatur in vobis & velle. Et post nulla: Ipse ut velimus operatur incipiens, qui volentibus cooperatur perficiens: propter quod ait Apostolus, Certus sum, quoniam qui operatur in vobis opus bonum, perficiet, usque in diem Christi Jesu. Ut ergo velimus, sine nobis operatur, cum autem volumus, & sic volumus ut faciamus, nobiscum cooperamur. Tamen sine illo vel operante, ut velimus, vel cooperante, cum volumus, ad bona pietatis opera nihil valeamus. De operante illo ut velimus, dictum est: Deus est enim, qui operatur in nobis & velle. De cooperante illo, cum jam volumus, & volendo facimus: Scimus, inquit, quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.*

In eodem libro quæsiuerat anxie: Quomodo Paulus dixerit: *Non ex operibus*, cum constet operibus, Ædificium Spirituale ac divinum perfici? & respondit: *Audi, & intellige. Non ex operibus dictum, tanquã tuis ex teipso tibi existentibus sed tanquã his, in quibus te Deus finxit, id est, formavit & creavit. Hoc enim ait: Ipsius sumus figmentum, creati in Christo Jesu in operibus bonis: non illa creatione qua homines facti sumus; sed ea, de qua ille dicebat: Cor mundum crea in me*

me DEUS. Et de qua dicit Apostolus: (a) si qua ergo in Christo nova creatura, vetera transierunt: ecce facta sunt omnia nova: omnia autem ex DEO. *Fingimur ergo, id est, formamur, & creamur in operibus bonis, quæ non præparavimus nos, sed præparavit DEUS ut in illis ambulemus.* Denique. libro de prædestinatione SS^{rum} idem S. Augustinus clarissimè enunciat: *Quod ait Apostolus: Non ex operibus, ne fortè quis extollatur: ipsius enim sumus figmentum, creati in Christo JESU in operibus bonis, Gratia est. Quod autem sequitur: Quæ præparavit DEUS, ut in illis ambulemus, Prædestinatio est.* Ex hæcenus dictis conficitur, Fidem, tanquam Fundamentum, liberalitate Principis collocari: deinde, subditorum quoque sumptibus, fabricam erigi; & paullatim ad tectum per duci.

(a) 2. ad Corin. 5. 17. Isa. 41. Apoc. 21. (b) lib. de Præd. SS. c. 10.

SERMO V.

FIDES CHRISTIANA

*Quomodo, quæ Fundamentum, sit firmanda, ut sit
planè immobilis.*

Fodit in altum, & posuit Fundamentum super Petram.

Lucæ VI. 48.

ARTICULUS I.

TRES LAPIDUM ORDINES

Ad firmandum Fides Fundamentum necessarii.

UM Fundamentum Ædificij, maximè, si hoc sit palatium, arx, vel urbs, non constet uno aliquo lapide: sed multis lapidum sibi unitorum ordinibus, in Fundamento, quod

Fi-